

بانکی پرسپاره‌کانی بابەتی (کوردناسی گشتی)

کۆلیژی پەرورده‌ی جه‌سته‌ی و زانسته وەرزشییەکان

لقی یارییه تاکەکان / قونای یەکەم

مامۆستای بابەت / م. ساکار کمال واحد

جوگرافیای کوردستان:

پ ۱ / له ناوه‌پراستی سه‌ده‌ی دوانزه‌ی زایینی ویلایه‌تی کوردان له‌چەند هەریم پیکهاتبوو؟

پ ۲ / زاراوه‌ی کوردستان له‌چەند بەش پیکهاتوو؟ هەر بەشه و واتای چیه؟

پ ۳ / میژووی به‌کارهینانی زاراوه‌ی کوردستان بۆ که‌ی ده‌گه‌رپه‌وه؟

پ ۴ / ئایا به‌لگه‌ میژووییه‌کان ناماژەیان به‌ ناوی کوردستان کردوو؟ بیانژمی‌ره و دوانیان باس بکه.

پ ۵ / پیناسه‌ی هه‌ریه‌که له (کوردستان - شوین - شه‌ری چال‌دیران) بکه.

پ ۶ / جو‌ره‌کان شوین چین؟ بیانژمی‌ره و شوین سه‌بارەت به‌ وشکانی و ئاو‌هوه باس بکه.

پ ۷ / مه‌به‌ست له شوینی ئەسترونومی چیه؟

پ ۸ / ئەم بۆشایانه‌ی خواره‌وه پڕبکه‌ره‌وه:

* زاراوه‌ی کوردستان له‌ بنه‌رەتدا له‌ دوو بەش پیکدی‌ت که‌ بریتین له _____ و _____ که‌واته کوردستان واته _____.

* کوردستان بۆ زیاتر له _____ بازنه‌ی پانی درێژ ده‌بیته‌وه، که‌ ئەمه‌ش کاریگه‌ری هه‌یه له‌سه‌ر _____.

* کوردستان زیاتر له _____ هیلێ درێژی پیا تیپه‌ر ده‌بی‌ت، ئەمه‌ش ته‌نها کاریگه‌ری له‌سه‌ر _____ هه‌یه، چونکه مه‌به‌ست له‌ دیاریکردنی هیله‌کانی درێژی ته‌نها بۆ زانینی _____ یه.

* کوردستان له‌ سه‌ده‌ی شان‌ده‌هه‌مه‌وه تاوه‌کو جه‌نگی جیهانی یه‌که‌م گو‌ره‌پانی مملانیی هیزه‌کانی هه‌ردوو ئیمپراتۆریه‌تی _____ و _____ بووه.

* پووبه‌ری گشتی کوردستان ده‌گاته _____ هه‌زار کیلومه‌تر چوارگۆشه‌.

* پووبه‌ری گشتی کوردستانی باکور (تورکیا) ده‌گاته _____ کیلومه‌تر دووجا.

* پووبه‌ری گشتی کوردستانی پژه‌لات (ئێران) ده‌گاته _____ کیلومه‌تر دووجا.

* پووبه‌ری گشتی کوردستانی باشور (عێراق) ده‌گاته _____ کیلومه‌تر دووجا.

* پووبه‌ری گشتی کوردستانی پوژئاوا (سووریا) ده‌گاته _____ کیلومه‌تر دووجا.

* چیا مام ناوه‌نده‌کان که‌ به‌رزیان له‌نیوان (۲۰۰۰ - ۳۰۰۰م) دایه بریتین له _____ و _____ و _____ و _____.

* له‌رووی تۆبۆگرافیا زه‌وی کوردستان بریتییه له _____ و _____ و _____.

* ده‌شته‌کانی کوردستان بریتین له _____ و _____ و _____.

* پووبه‌ری گشتی کوردستان ده‌گاته چەند کیلومه‌تر چوارگۆشه؟ چۆن دابه‌ش بووه؟

پ ۹ / بۆچی چوار وەرزه‌که‌ی سال له کوردستاندا به‌ پوونی دیاره؟

پ ۱۰ / مه‌به‌ست له‌ دیاریکردنی هیله‌کانی درێژی چیه؟

- پ ۱۱ / ئەو حۆكەمەتە سەربەخۆ، يان نېمچە سەربەخۆيانە چىن كە مىرانى كورد لە ماوەى شانزەهەم تا جەنگى جىھانى يەكەم دايان مەزراند؟
- پ ۱۲ / لەبەرچى ديارىكردنى سنوورى كوردستان كاريكى ئاسان نىيە؟
- پ ۱۳ / ئەو بۆچوونانى كە باسى سنوورى كوردستان دەكەن چىن ؟ بيان ژمىرە و دوانيان باس بكە.
- پ ۱۴ / پارىزگاكانى ھەر چوار پارچەكەى كوردستان چىن؟
- پ ۱۵ / نۆزدە پارىزگاكانى توركييا چىن ؟ كەوتونەتە كوى؟
- پ ۱۶ / شارەكانى پۇژھەلاتى كوردستان برىتین لە چى ؟ كەوتونەتە كوى؟
- پ ۱۷ / شارەكانى باشورى كوردستان برىتین لە چى ؟ كەوتونەتە كوى؟
- پ ۱۸ / شارەكانى پۇژئاواى كوردستان برىتین لە چى ؟ و كەوتونەتە كوى؟
- پ ۱۹ / دەشتەكان پىناسە بكە و نمونەى بۆ بهینەوھ؟
- پ ۲۰ / گەردەكان چىن و نمونەيان بۆ بهینەوھ؟
- پ ۲۱ / مەبەست لە پىكەتەى نەتەوہى چىيە؟ بەكورتى باسى پىكەتەى نەتەوہى لە كوردستان بكە
- پ ۲۲ / ژيانى ئابوورى لە كوردستاندا پشت بە چەند سەرچاوە دەبەستىت؟ سەرەكىترىنيان كامەيە، بۆچى؟
- پ ۲۳ / مەبەست لە تۆپوگرافيا چىيە؟ كوردستان لە پرووى تۆپوگرافياوہ دابەشى چەند بەش دەبىت بيانژمىرە و باسى يەككىيان بكە.
- پ ۲۴ / دەرامەتى ئاوى كوردستان لە چىيەوہ سەرچاوە دەگرىت؟ باسى بكە
- پ ۲۵ / پىكەتەى ئايىنى كوردستان بژمىرە و باسيان بكە
- پ ۲۶ / باسى ئايىنى زەردەشتى بكە .
- پ ۲۷ / باسى ئايىنى ئىزىدى بكە.
- مىژوى كوردستان :**
- پ ۲۸ / كوردستان لە دىر زەمانەوہ ناوى جىياوازى بۆ بەكارھاتووە، ناوى كوردستان لە سى سەردەمدا بنووسە.
- پ ۲۹ / بەكورتى باسى كوردستان لە سەردەمى فتوحاتى ئىسلامى بكە.
- پ ۳۰ / ئەو دەمەى ئايىنى ئىسلام دەركەوت و پرۆسەى فەتخى ئىسلامى دەستپىكرد، زۆربەى ناوچەكانى كوردستان بەشيك بوون لە دەولەتى _____ لە سەردەمى دووہم خەلىفەى راشىدى _____ (۱۳-۲۴ / ۶۳۴-۶۴۴ز)، عەرەبە موسلمانەكان بەنيازى جىھاد و بلاوكردنەوہى ئايىنى ئىسلام سنورى نېمچە دورگەى عەرەبىيان بەزانە و بەھەرىمەكانى رۆژھەلات و رۆژئاوادا پەليان ھاويشت و لە خاكى عىراقەوہ گەيشتنە كوردستان.
- پ ۳۱ / پىناسەى شەرى (قاسىيە و مەدائىن) بكە.
- پ ۳۲ / بۆچى بە شەرى نەھاوہند دەگوترى فتح الفتوح؟
- پ ۳۳ / باسى شەرى نەھاوہند بكە.
- پ ۳۴ / مەبەست لە دابەشكردنى دەولەتى ئىسلامى بەسەر چەند ھەرىمىك و ھەرىمەكانىش بەسەر چەند يەكەيەكدا چىيە؟
- پ ۳۵ / ئەو بزوتنەوانە چىن كە دژى دەسەلاتى ئەمەويەكان بوون؟
- پ ۳۶ / باسى بزوتنەوہى خەوارىجەكان بكە.
- پ ۳۷ / كوردستان لە سەردەمى ئەمەويەكان رەنكبەرەوہ .

- پ ۳۸ / باسی سه لجوقیه کان بکه.
- پ ۳۹ / بوچوونی شه ره فخانی به دلیسی دهر بارهی وشه ی کورد بنوسه
- پ ۴۰ / بوچوونی دوو پوژه لاتناس دهر بارهی نه ژادی کورد بنوسه
- پ ۴۱ / نه ژادی کورد له دیدی محمد امین زه کیه وه بنوسه
- پ ۴۲ / باسی میرنشینی هه زه بانی بکه
- پ ۴۳ / هوکاری روخانی میرنشینی سوړان چی بوو؟
- پ ۴۴ / باسی کو مه له ی هیقی بکه.
- پ ۴۵ / پیناسه ی ریکه و تننامه ی ناماسیا بکه.
- پ ۴۶ / په یمانی سیقهر چند ماده ی تایبته بوو به کورد، نه و ماددانه باسی چیان ده کرد
- پ ۴۷ / پیناسه ی جینوساید بکه و جوړه کانی بژمیره
- پ ۴۸ / جینوسایدی کلتوری چییه؟ به نمونه وه باسی بکه
- زمانی کوردی:**
- پ ۴۹ / پیناسه ی (زمان) بکه.
- پ ۵۰ / تایبه تمه ندییه کانی زمان چین بیان ژمیره و باسیان بکه.
- پ ۵۱ / زمان تایبه ته به مروقه، مه به ست له مه چییه؟ باسی بکه.
- پ ۵۲ / گرنگی زمان چییه له ژیانی مروقدا.
- پ ۵۳ / بوچوونه کانی په یدابوونی زمان بژمیره.
- پ ۵۴ / باسی گریمانه ی دهنکه سروشتییه کان بکه.
- پ ۵۵ / باسی گریمانه ی بانگ و قیژه ی هه ست دهر بر بکه.
- پ ۵۶ / باسی گریمانه ی بزواتن بکه.
- پ ۵۷ / باسی گریمانه ی موسیقا بکه.
- پ ۵۸ / باسی گریمانه ی په یوه ندی بکه و لایه نی باش و خراپ و نه م گریمانه یه بخه روو.
- پ ۵۹ / چند جور زمانمان هه یه، بیان ژمیره.
- پ ۶۰ / مه به ست له زمانی جهسته چییه؟
- پ ۶۱ / مه به ست له زمانی نووسراو چییه؟
- پ ۶۲ / کام له گریمانه زانستییه کان له بوچوونی ئاینی نزیکه و بوچی؟
- پ ۶۳ / نهرکه کانی زمان چین بیان ژمیره و باسیان بکه؟
- پ ۶۴ / جیاوازی نیوان هه ست دهر برین و هه ست وروژاندن چییه؟
- پ ۶۵ / جیاوازی نیوان فرماندان و راپه راندن بکه.
- پ ۶۶ / جیاوازی نیوان زانیاری و هه والگه یاندن و پرسیارکردن چییه؟
- پ ۶۷ / بو شایی
- ۱- شیوه زاری بو تانی به شیکه له زاری _____.
- ۲- هوکاری _____ دوری سه ره کی بینیه له هیئانه کایه ی زمانی ستاندارد له ناو کورددا.

۳- میژووی نووسین به ئەلف و بیی لاتینی دەگەریتەوه بۆ _____ .

پ/۶۸ / زمانی کوردی سەر بە چ خیزانه زمانیکه باسی بکه.

پ/۶۹ / زمانی کوردی سەر بە چ کۆمهله زمانیکه باسی بکه.

پ/۷۰ / دیالیکتەکانی زمانی کوردی بژمیڤه و باسی دیالیکتی کرمانجی ژوروو بکه.

پ/۷۱ / ئەم رستهیه به ئەلفوییی کوردی به پیتی لاتینی بنوسه:

پ/۷۲ / نیشانهی راست یان ههله بهرامبەر ئەمانه‌ی خواره‌وه دابنی، و ههله‌کانیش راست بکه‌وه.

پ/ پلانی زمان هه‌ولیکی ورد و سیستماتیکییه بۆ چاره‌سه‌رکردنی کیشه‌کانی په‌یوه‌ندیکردن.

پ/ ئەگەر زمان خاوه‌نی سیستمیکی تایبەت نه‌ییت، ئەوا کەس ناتوانییت فی‌ری بییت

پ/ - زمانی کوردی سەر بە خیزانه زمانی هیندۆ ئەوروپییە، له کۆمه‌له‌ی پۆژه‌لاتی.

پ/ ۷۳ / میژووی زمانی کوردی به چەند قوناغدا تپیه‌په‌یوه، بیانژمیڤه و باسی په‌کیکیان بکه.

پ/ ۷۴ / قوناغی نوئی زمانی کوردی که‌ی دەست پێ ده‌کات و گرنگی ئەم قوناغه له چیدایه؟

پ/ ۷۵ / چەند جۆر زارمان هه‌یه؟ هۆکاری دروستبوونیان چیه‌یه؟

پ/ ۷۶ / زمانی ستاندارد چیه‌یه؟ هۆکاره‌کانی دروستبوونی بنوسه.

پ/ ۷۷ / له زمانی کوردیدا چەند جۆر ئەلف و بی به‌کارده‌میڤیڤت؟

پ/ ۷۸ / مه‌به‌ست له گۆرانی زمان چیه‌یه؟

پ/ ۷۹ / زمان بۆچی به‌رده‌وام له گۆراندايه؟

ئەده‌بی کوردی:

پ/ ۸۰ / پیناسه‌ی ئەده‌ب بکه و میتۆده‌کانی شیکردنه‌وه‌ی ده‌قی ئەده‌بی بجه‌ روو.

پ/ ۸۱ / پیناسه‌ی ئەده‌ب بکه و په‌گه‌زه‌کانی ئەده‌ب باس بکه.

پ/ ۸۲ / پیناسه‌ی ئەده‌بی فۆلکلۆر بکه

پ/ ۸۳ / گرنگترین ئەرکه‌کانی فۆلکلۆر چیه‌ین؟

پ/ ۸۴ / به‌شه‌کانی فۆلکلۆر بژمیڤه و باسیان بکه

پ/ ۸۵ / په‌ندی پینان چیه‌یه؟ نمونه‌ بۆ وه‌لامه‌که‌ت به‌ینه‌ره‌وه

پ/ ۸۶ / ریبازی کلاسیزم چیه‌یه و تایبه‌تمه‌ندیه‌کانی ئەو ریبازه چیه‌یه باسی بکه.

پ/ ۸۷ / ئەده‌بی کلاسیزمی کوردی چیه‌یه و تایبه‌تمه‌ندیه‌کانی ئەده‌بی کلاسیزمی کوردی چیه‌یه باسی بکه.

پ/ ۸۸ / باسی روخسار و ناوه‌رۆکی دوو به‌یته‌کانی بابا تاهیر بکه و چوارینه‌یه‌کی به‌ نمونه‌ به‌ینه‌وه.

پ/ ۸۹ / باسی ئەده‌بی کلاسیزمی کوردی له دیالیکتی کرمانجی خواروو بکه.

پ/ ۹۰ / ناوه‌رۆکی شیعری نالی چیه‌یه؟ نمونه‌ی شیعری بۆ به‌ینه‌وه.

پ/ ۹۱ / روخساری شیعری نالی چیه‌یه؟ نمونه‌ی شیعری بۆ به‌ینه‌وه.

پ/ ۹۲ / مه‌به‌ست له قوناغی پینش رۆمانسیزم چیه‌یه؟ به‌ نمونه‌ شاعیریکی بۆ به‌ینه‌وه و باسی ئەو شاعیره بکه له‌گه‌ل نمونه‌ی

شیعری .

پ/ ۹۳ / بنه‌ماکانی ریبازی رۆمانسیزمی ئەوروپی چین؟ بنه‌ماکانی رۆمانسیزم له شیعری کوردی چیه‌یه؟

پ/ ۹۴ / زاراه‌ی ریالیزم و خاسیه‌ته‌کانی ریالیزم روونبکه‌وه.

پ ۹۵ / ناوەرۆكى شيعرى قۇناغى (۱۹۳۹ - ۱۹۵۸) بخه پروو به نمونهى شيعريه وه.

پ ۹۶ / باسى ئىبراهيم ئەحمەد بکه، له گهل نمونهى شيعرى.

پ ۹۷ / شيعرى كوردى له ماوهى سالانى (۱۹۷۰ - ۱۹۹۱) چى به سه رهات؟ روخسارى شيعر له م قۇناغه دا چۇن بوو؟

پ ۹۸ / په خشان چييه؟ چەند جۆرى ههيه.

پ ۹۹ / په خشانى ئەدەبى چەند جۆرى ههيه؟ بيانژميره و باسى يه كيكيان بکه

پ ۱۰۰ / جياوازي نيوان چيروكى كورت و چيروكى دريژ چييه؟

پ ۱۰۱ / جياوازي نيوان چيروك و رومان چييه؟ نمونهيان بو بهينه وه.

پ ۱۰۲ / باسى رومان بکه به نمونه وه.